

men på et samfund, som består af fem millioner individer, der stemmer med fødderne?

Marcus J. Schmidt syntes, at debatten i påfaldende grad mindede om generalforsamlingen i fanklubben for det repræsentative demokrati. Han havde i de senere år haft mulighed for at diskutere teledemokrati, altså muligheden for at anvende den elektroniske teknologi til f.eks. at lave folkeafstemninger. Han spurgte, hvorfor man generelt er negativt indstillet over for alle eksperimenter i forhold til det nugældende repræsentative demokrati?

Rolf Jensen sagde til Peter Duelund, at han forestillede sig, at en genoplivning af forsamlingshuset ville komme til at foregå på arbejdspladserne, i fritidsaktiviteterne, i hjemmet, i det hele taget uden for de formelle rammer. Politikerne skal henvende sig på nye adresser. Der er ingen mangel på politisk interesse hos danskerne, 'forsamlingshuset' ligger mange forskellige steder.

Søren Christensen sagde til spørgsmålet om det direkte demokrati, at han mente, at der er en glidende udvikling i gang i retning af et direkte demokrati, og at det interessante i den forbindelse er at analysere, hvilke virkninger denne glidende udvikling har. Hvad er forskellen mellem folkeafstemninger og de ugentlige galluptal?

Frank Aaen hæftede sig ved det, Anne E. Jensen sagde om, at de problemer, der var skabt af de frie kapitalbevægelser, var et politisk skabt problem og ikke en følge af informationsteknologien. Han udtrykte tilfredshed med konstateringen af, at det var et politisk valg, at vi i dag har de finansielle markeder som overdommere.

Ole Grünbann sagde, at det er, som om vi leder efter et 'rum'. Vi lever i et meget institutionaliseret samfund. Det repræsentative demokrati er en af institutionerne, arbejdspladserne er en anden institution. Vi lever i et mediestyret samfund eller en 'journaliststat', hvor medierne er blevet det rum, hvori de politiske begivenheder foregår: Journalisterne står som dørvogtere og bestemmer, om politikerne kan få adgang til at tale med befolkningen.

Birthe Christensen-Dalagaard sagde, at en fare ved det direkte demokrati er, at den enkelte borger ikke altid er i stand til fuldt ud at vurdere konsekvenserne af de beslutninger, der bliver taget.

Peter Hesseldahl mente ikke, at det direkte demokrati og det repræsentative demokrati kunne stilles som et enten-eller. Det må nødvendigvis være et både-og, for det direkte demokrati vil komme snigende. Folketinget vil stille og roligt miste betydning og ikke vedblive med at være det vigtigste politiske forum. Folketingets indflydelse vil forsvinde ud mod det globale og mod det meget lokale. Det vigtige ved det repræsentative demokrati er, at én mand har én stemme, men i forbrugerdemokratiet har alle ikke lige mange stemmer.

Søren Christensen sagde, at hvis man åbner op for, at de demokratiske processer flyttes fra Folketinget og kommunalbestyrelserne til medieverdenen eller forsamlingshusene, så vil man få meget, meget travlt. Det demokratiske system håndterer enormt mange beslutninger og på en forholdsvis effektiv måde. I meget vid udstrækning er der tale om beslutninger, der er relativt konfliktfrie. De er uden mediemæssig interesse og glider derfor igennem systemet.

HANNE RASMUSSEN, fuldmægtig
Folketingets Bibliotek,
Arkiv og Oplysningstjeneste